

Till Stockholms
rådstufvu-rätt :
[talan i
tryckfrihetsmålet
mot hrr Carl Lu...

Lindmark, Knut,

27 B f d Br. Fol. 1891

National Library
of Sweden

1891

LINDMARK, K.

Jurid
30.
Rättegångs
Mycket
(Br)

Till

Stockholms Rådstufvu-Rätt.

Uti tryckfrihetsmålet mot Hrr Carl Lundström, K. Fr. Sjöström, Carl D. Lamm, N. E. Frykholm och A. E. Jacobi anhåller jag vördsamt att till utveckling af min talan få anföra följande:

Med anledning deraf att Långholmens Nya Varfs- och Mek. verkstads Aktiebolags bokslut för år 1890, hvilket i början af Mars månad detta år blef färdigt, till Styrelsens öfverraskning visade en jämförelsevis betydlig förlust och då Styrelsen icke kunde enas om de åtgärder, som på grund häraf borde vidtagas, anmodade styrelsen på mitt förslag genast hr marindirektören Johan Pihlgren och hr öfveringenjören A. E. Jacobi att inspektera bolagets anläggningar å Långholmen samt afgifva utlåtande såväl öfver varfvet och verkstäderna, och i hvad mån de motsvara sitt ändamål såsom anläggning för verkställande af reparation och ombyggnad af fartyg samt för utförande af mindre fartygsbyggnader, som ock huruvida bolagets verksamhet för framtiden kunde blifva lönande, och i så fall hvilka åtgärder lämpligen borde vidtagas för ernående af detta resultat. Ehuru bemälda herrars utlåtande, hvilket här bifogas, var för företaget synnerligen gynnsamt och tillstyrkte rörelsens fortsättande, ansåg sig styrelsen dock böra gifva bolagets fordringsegare del af ställningen, hvarför dessa af styrelsen kallades till sammanträde å Hötel Rydberg den 9 April 1891 för att besluta om hvilka åtgärder, som borde vidtagas för att skydda fordringsegarnes intressen.

Vid detta sammanträde blef emellertid den viktigaste frågan, nämligen sättet för anskaffande af nödiga medel för rörelsens fortsättande, skjutet åt sidan, och i stället uppdrogs åt svarandena, oaktadt herrar Pihlgrens och Jacobis utlåtande då upplästes, att göra en ny tablå öfver bolagets ställning.

Två dagar senare blef bolaget, som saknade medel till förfallna ränteliquider, aflöningar och hyra, försatt i konkurs.

Någon sådan tablå, som svarandena fått i uppdrag att uppgöra, hafva de icke aflemnat; i stället hafva de några dagar efter konkursens utbrott kringsändt den nu åtalade skriften, deri de, efter två korta besök vid varfvet och efter att helt ytligt hafva betraktat bolagets räkenskaper, bryta stafven öfver hela anläggningen och benämnt det företag »svindel», som herrar Pihlgren och Jacobi några dagar förut, efter noggrann och uttömmande granskning, funnit grundlagdt efter väl genomtänkt plan, och hvars verksamhet borde kunna gifva ett godt resultat; ett omdöme af svarandena, som är desto mer säreget, då det var samme herr Jacobi som undertecknat båda de sinsemellan så stridiga utlåtandena och hvilken är hvarken aktieegare eller fordringsegare i bolaget.

Men ej nog dermed att svarandena riktade sina angrepp mot företaget och gjorde allt sitt till för att försvåra, om icke rent af omöjliggöra bolagets rekonstruerande eller företagets försäljning, genom hvilket förfarande svarandena förorsakat fordringsegarne högst betydliga förluster: i samma skrift tillåta sig svarandena sådana angrepp på min heder, att jag sett mig föranlåten att härför ställa dem till ansvar inför domstol.

Det torde dess bättre vara ett nära nog enastående exempel, att enskilda personer i kringsända och offentligen utdelade broschyrer angripa andra enskilda personers heder och ära, och i detta fall borde svarandena desto mindre låtit något sådant komma sig till last, som den

se även på bolagsstyck (ohat.)

åtalade skriften utvisar, att svarandena egde kännedom derom, att konkurs utbrutit, och att följaktligen styrelsens och mina åtgöranden komme att i laga ordning blifva föremål för granskning, vid hvilket förhållande svarandena varit desto mindre behörige att upphäfva sig till domare i denna sak.

Det skulle blifva allt för vidlyftigt att här gendrifva svarandenas alla oriktiga uppgifter om företagets grundläggning, bokföringen m. m. Jag anhåller blott att få fästa uppmärksamhet på de tre mest graverande af svarandenas beskyllningar.

Den första af dessa beskyllningar, den, att konkursen skulle uppehållits genom s. k. gjorda vaxlar, har jag häröfvan redan gendrifvit och fäster jag blott uppmärksamhet på: att 1890 var det första år bolaget var i verksamhet; att denna verksamhets resultat omöjligt kunde bedömas förr än första årets bokslut blef uppgjord; att, då detta visade förlust, styrelsen genast, för att få ställningen klar, tillkallade herrar Pihlgren och Jacobi, samt att, redan då dessa herrars utlåtande blott fanns i koncept, fordringsegarne sammankallades; och vågar jag, på grund af det sålunda anförda, lugnt påstå att styrelsen icke, vare sig genom fördöljande af ställningen eller annorledes, en enda dag uppehållit konkursen.

Med denna beskyllning sammanhänger nära den andra beskyllningen, eller att jag skulle hafva på något sätt tvingat ingenjör Edling att acceptera vaxlar, samt »under hotelser förbjudit denne att omtala dessa vaxeltransaktioner för styrelsens öfriga ledamöter». För att gendrifva denna i hög grad kränkande osanning anhåller jag om att bifoga närlagda under edlig förpligtelse afgifna utlåtande, samt att vittnesförhör med hr Edling måtte anställas; och vill jag blott tillägga, att hr Edling icke allenast är bolagets tjensteman, utan att han äfven i det samma insatt ganska betydliga belopp i form af maskiner, verktyg m. m., då han var den, som från början planlade företaget och öfvertalade mig att gå in i detsamma, att hr Edlings skuld till bolaget utgör omkring 8,500 kronor, för hvilka belopp han lemnat accepter; att hr Edling härutöfver accepterat två af bolaget trasserade vaxlar till sammanlagdt belopp af omkring 6,000 kronor, hvilka jag *personligen* endosserat och för hvilkas betalning jag icke ämnar hålla mig till hr Edling; att dessa vaxeltransaktioner skett med öfriga styrelsemedlemmars vetskap samt att jag vid diskontering af hr Edlings vaxlar upplyst vederbörande banker om desammas natur, efter hvilken upplysning jag vid ett tillfälle fick en af hr Edlings accepter refuserad hos Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget.

Hvad slutligen angår svarandenas tredje och kanske mest oförsynta beskyllning, nemligen den, att styrelsen skulle, i afsigt att förstärka förlagsinteckningar, för hvilka styrelseledamöterna vore i borgen, »ända till senaste dagarne gjort inköp af måhända ej alltid oundgängligen nödvändiga materialier», får jag anförda följande:

Oafsedt den omständigheten att *hvarken jag eller öfriga styrelseledamöter någonsin gifvit order om några requisitioner*, om än jag, då större sådana förekommit, blifvit öfver de samma hörd, utan dessa i allmänhet ombesörjts af ingenjör Edling (hvarom jag jemväl begär vittnesförhör med denne) är denna beskyllning till den grad grundfalsk, att styrelseledamöterna i stället iklädt sig personligt ansvar för allt större belopp; och hafva till varfvet på sista tiden reqvirerats allenast sådana materialier, som varit oundgängligt nödiga för fullbordande af pågående arbeten.

För denna i och för sig oförklarliga beskyllnings tillkomst har jag under hand hört en egendomlig förklaring. Då svarandena besökt varfvet, skulle de der ha observerat ett större parti nagel, som de beräknat kunna fylla tre års behof, och hvilket gifvit dem anledning misstänka något falsarium. Utan att göra sig besvär med att undersöka när detta nagelparti anskaffats, ansågo svarandena sig befogade att på grund af denna iakttagelse i tryck utslunga en på heder och ära gående beskyllning. Hade svarandena gjort sig besvär med att, innan de så vårdslöst handskades med andras goda namn och rykte, undersöka förhållandet, skulle de hafva funnit att nagelpartiet fanns i förrådet sedan förra vintern, sålunda långt innan någon af förlagsinteckningarne ännu existerade.

Till slut beder jag få förklara, att jag afstår från yrkandet om ansvar för beskyllning för visst brott, men fullföljer åtalet i öfrigt, och påstår desto strängare ansvar på svarandena,

som de icke kunna i denna sak anses hafva handlat af oförstånd, utan af direkt ondt uppsåt, i afsigt att skada göra. Till min kunskap har nämligen kommit, att svarandena, för att kunna med möjligast minsta risken för kriminell åtkomlighet utslunga de gröfsta möjliga insinuationer mot min heder, vändt sig till en praktiserande advokat och med honom rådgjort om skriftens innehåll innan den trycktes, samt till och med gått längre än denne tillstyrkt, i det svarandena t. ex., oakadt dess juridiska rådgifvares förklaring af ordet »svindels» juridiska innebörd, bibehållit detta ord. Om riktigheten häraf begär jag vittnesförhör med ifrågavarande advokat, vice häradshöfdingen Edvard Sparre, som för svarandenas räkning lärer hafva justerat ifrågavarande nidskrift, men icke torde kunna anses jäfvig att vittna i målet, då han icke satt sitt namn under skriften och följaktligen är *juridiskt* ansvarig för dess innehåll; och tillåter jag mig fästa uppmärksamhet derpå, att de som, såsom svarandena, på ett sådant sätt fullgöra ett förtroendeuppdrag, att de söka juridisk hjälp för att undandraga sig ansvar för smädligt skrifsätt, icke gerna böra kunna påräkna den straffmildring lagen medgifver den, som handlar af oförstånd utan argt uppsåt.

Slutligen lägger jag svarandena till last såsom en synnerligen försvårande omständighet, att de äfven *efter det* stämning uttagits och svarandena delgifvits, tillåtit sig att offentligen utdela exemplar af nidskriften, nämligen till de 75 à 100 personer, som infunnit sig på det i skriften beramade sammanträdet å Hôtel Rydberg den 20 sistlidne April.

Jag yrkar alltså *dels* ansvar å svarandena jemlikt 16 kap. 8 och 9 §§ strafflagen, jemförda med 3 § 11 och 12 momenten tryckfrihetsförordningen, *dels* att den utspridda nidskriften måtte konfiskeras, *dels ock* slutligen jemlikt 16 kap. 14 § strafflagen att svarandena må dömas att på sin bekostnad låta trycka blifvande dom i Post- och Inrikes- samt någon annan af stadens dagliga tidningar.

Härmed öfverlemnar jag saken till blifvande jurys bepröfvande, viss om den upprättelse en hvar torde kunna påräkna gent emot personer, som på ett så hänsynslöst sätt tillåta sig att angripa andras heder.

Stockholm den 2 Maj 1891.

KNUT LINDMARK.

